1957

PRIE RYMANČIO RŪPINTOJĖLIO

Nr. 4(16)

Atiduok Tėvynei, ką privalai!

PRIE RYMANČIO
RŪPINTOJĖLIO

LIKS Visuomeninės Veiklos Organas

1951 m. spalis Nr. 4 /16/

Prt. Sodeika

Broliai, į kovą!

Mylimas broli, argi liūdėti,
Kad laisvės šiandien dar vis nėra!
Pakilk už šalį—tėvų mylėtą—
Ryžtingos dvasios valia pilna!

Šiandien ne dūsaut—vilties netekus,—
Verkiančiam laisvės niekas neduos!
Broliai, į kovą, tvirtesnės gretos,—
Greit plačios girios laisve alsuos!

Juk jau prabėgo septyni metai,
Siaubingi, skaudūs ir kruvini:
Žiūrėk, jau brėkšta, aušra jau teka,
Greit kils ir saulė—laisva šviesi.

Grįš partizanai kovą laimėję,
Iš žalių girių vėl į namus:
Paguost motutę,—tiek iškentėjuo,
Žuvusių brolių puošim kapus.

Grįš iš Varkuto broliai išvargę,
Kur skirti Badui, mirčiai aklai:
Skaidrins vėl džiaugsmo ašara veidą—
Kilsime dienai savai—laisvai.

Sesutės laistys rūtas darželyj,
Kovas ir žygius brolių minės.
Laimins Kūrėjas karžygių šalį,
Užgis ir žaizdos tautos širdies.

50. 09. 13.

R. Žiburėlis.

Praeini tu nakties takais rasotais—
Laukuos nulinksta žiedas rugiagėlės.
Ir lyg miražas dingsti girių plotuos,
Iš ilgesingo žvilgsnio motinėlės.

Ilgai ji dar rymos prie skobnių seklytėlės
Ir gūdžią naktį nesumerks akių....
Kolei nušvis padangė tėviškėlės
Ir laime ims alsuot žiedekiai jazminų.

Jos veidas toks didus ramus ir mielas,
Tik skausmas daug gilių raukšlių įspaudė....
Ir kas įstengs prilygt švelniai motulės sielai,
Kur mielą tėviškės slapta laukams nuaudė.

Keliauji, tolsti nuo namų gimtinės
Ir rodos, lyg pamiršti viską.
Tačiau sieloje aidi dar daina lopšinės,
O mielas atminimas širdyja nevystą.

Praeini tu nakties takais rasotais—
Laukuos nulinksta žiedas rugiagėlės.
Ir pro aukštų eglių šakas skaroętas,
Tave vis lydi šypsnis motinėlės...

50. 04. 25.

!!!!!!!

Niekas teneužmiršta: dangus nelaimina to darbo, kuris neigia, niekina jo nustatytą tvarką, teisą ir jų nesilaiko.
J. Vašingtonas.

Tik tas, kuris gerbia kiekvieno kito žmogiską vertę, parodo, kad jis yra vertas būti žmogum.
Priedler.

Sąžinės atbudimas rodo sielos didybę.
V. Hugo.

Grožis turi būti amžinas, kaip ir siela.
V. M. Putinas.

.....

VYČIŲ PRR Nr.4 /16/

KELIU

Laukšnelis

Laisvės Pavasariui-kilti Vyčiais

Pikta niūri žiema prieš mūs akis. Amžiais sava rūstybe ji gąsdino žmogų. Ilgus amžius jos rūstumo žmogus ir bijojo. Bijojo,-iki tą rūstybą paliko už savo namo sienų stūgauti, iki suradp priemones, kad ana savais padarais padėtų žmogui pavasariu juoktis.

Šiandien iš kūdikis juokias, žiemos vargą-besmegeniu pastatęs. Jos pykčio padaru ledu čiuoždamas juokias kiek jaunas tiek pat ir senas. Kai rogučių nejausdamas širmis per pusnis sartį lenkia, žmogus regi ir savo augintinį juokiantis!

-Gaili savam avižų saujos, užtai nu gyvenimu lenkčių eidamas spirkis kūnu!

Ech, tu žmogau! Juk neretai savo augintinį glostydamas džiaugies: tai paties Dievo dovanotas gyvulys! negali tik žmogaus kalba prakalbėti, bet, mano, tai jis ir mintį supranta!

Mano? Taip, žmogau! Prie tavęs savo galvą glausdamas gyvulys stengiasi įsiklausyti į, tavo-dangaus ir žemės Viešpaties sūnaus-alsavimą!....

.....

Tiesa, kieno žmogus sūnus, tikėti tuo laisviausia jo valia. Šita valia ilgus amžius rusui rodė, kad jojo viešpačiu, tėvu tegali būti tiktai caras. Prieš aną, kaip prieš savo tėvą klaupęs, šiandien suklupęs sūnum-kolchožninku prieš Staliną. Į šitą tautą žiūrėdamas jos sūnus Leninas tarė: "Bolševikų partija yra mūsų epochos protas, garbė ir sąžinė". Šita sąžine vadovaudamasis Stalinas, rusų tautą suproletarino: ją sotina mitingais, kinu, nuo viešpaties su viešpačiukais stalo nubyrančiais trupiniais-už vargadienius: įkinkius proletarą į socialistines roges-valstybei darbą, proletaras žvengdamas turi vyt ir pralenkt savo giminės kaimyną,

kad bolševikas viešpačiu jį glostydamas sakytų: betrūksta jam tik žmogaus proto,o šiaip,tai jis ir mintį mano supranta!...

Lietuvi,Laisvės Kovotojau,štai prieš tavo akis žiema!

Pikta,baisi šita žiema-buvo.Ruso protu pa - sigavus,kvatojosi iš tautų,iš žmogaus laisvės,iki Korėjoje sutiko Pavasarį,iki susitiko su žmogaus protu,kuriam užgavo garbę ir sąžinę.

Šiuo kartu iš piktumo Stalinas nusikvatojo VKP /b/ generaliniu sekretorium,sušukčiojo:kas pastoja generalisimusui kelią,tas užgaunat bolševiko garbę!

Labai greitai,su nusižeminusia garbe grįžus į Saugumo Tarybą,pasirodė jog šiuo kartu Stalinas kvatojosi iš g e n e r a l i s i m u s o ,iš tos galvos,kurią,įkišus į Korėjos pragarą,ištraukt vilčių nėra.

Šiemet "Tiesa"iškėlė Musinovo Staliną-be antpečių ir be MVD isto kepurės.Kam tai?Atsakymas šitas:

Taikos sutartis su Japonija,Japoniją įpareigoja atsiimt iš Stalino valios žemes,kurias,antro pa - saulinio karo proga,vadovaudamasis bolševiko pro - tu išsaviną.Tokios pat sutarties ruošimas su Vo - kietija sako ,kad šiuo vokiečių tautaibus suteikta laisva valia iškraustyt bolševikus iš savo že mių.Tai Stalinui kalba:kiek vinus tikini,kad vienas sutrinuškinai vokiečių ir Japonų tautų valią, tiek dabar tai galėsi įrodyti.Šito akivaizdoje Stalino bekepurė kalba:bolševizmo garbę nužeminus prieš Saugumo Tarybą,dabar ji pastatoma prieš japonų ir vokiečių tautų garbę;jei šiuo kartu bolševizmas bandys savo garbę ginti anoms tautoms,kaip antro pasaulinio karo metu,bolševikams padės demokratinis pasaulis.

Šito akivaizdoje nusikvatojo Stalinas ir prieš "Pravdos korespondentą,-turėdama prieš akis ato - mo bombą,paskskelbė:kas šiuo kartu dris ginti bolševizmą,tuos pavasario perkūno trenksmu nuo žemės paviršiaus nušluos ta atomo bomba,kurios gamyba per šešis metus sekmingai vystyta JAV šalyje.

51.10.20. "Tiesa"pateikdama Stalino kanalų labi-

rintą parodė, jog šiuo kartu Stalinas kvatojasi iš tautos, kuri jį iškėlė generalisimusu; tai rusų tautai kalba: tave pasaulis parengė kontrevoliucijai, už tai, šių kanalų pagalba, tu virsti liūnais, pelkėmis, po kurias, visos žmonijos juokui, iki soties pasimurkdysi - begaudydama iš ten bolševikus.

Kaip kiekviena, taip ir šita žiema pikčiausiai siunta savo galą išvydus: kaip besmegeniai padarai virsdami vandeniu kriokdami putoja, - kad pavasario džiaugsmu juoktūs, taip ir čia, tik siusdami bolševizmo kūrėjai ruskiai gali išsiraut į Vakarus, kad galėtų juoktis iš tų, kurie su Stalinu skuba girdyklas įsirengti.

Tik, šitas juokas, ir tai sako: po didžios pamokos ir rusų tauta įtikėjo, kad vien vargas žmogui turėt tėvą kuris paika sava rūstybe tave tik prisigirdyt gali nuvesti....

.....

Lietuvi, Laisvės Kovotojau! pažvelk į savo krašto stalininės žiemos atstovus. Ar draugai ministrai, partiniai kurių ištikimybę Stalinui išprievartauja Trofimovas, ar istribiteliai - ruskių leitenantų ujami, ar jie visi nesistengia įsiklausyti į tavo alsavimą, ar jie ne ieško kelių, kad, bent už savo draugo dorą pabalnojimą, galėtų bent žvairį Laisvės rytu džiaugtis.

Och, lietuvi! Sunku tau ir šiandien, kai staliniz - mas savo galą regėdamas siunta. Visgi, tu Viešpaties sūnus! Tu žinai: žmogus nebaudžia vandens, kad jis piktos žiemos metu buvo ledu, sniegu; nebaudžia jau vien dėlto, nes jei ir nerastų apam doro darbo, tai tinka bent malūno ratams sukti.

Stalinizmui, jo padarams stengiantis virsti nekalčiausiu vandeniu, kaukiant, žengiam į pavasarį, - nusijuokt džiaugsmu, kurį pamenam tik iš tų laikų, kai kūdikiais juokėmės ant motinos rankų; mes žengiam sveikint motinos, kurį džiaugsmo valandoje, kalčiausią vaiką užmiršta nubausti. Tai motinos valia, kurią ir Viešpats savo sūnaus Motina rinkosi....

Lietuvi, kuo daugiau kilsim šito pavasario kūdikio džiaugsmu sveikinti, tuo gražiau švies mums to pava-

sario Saulė!

Laisvės Kovotojau! Tavo rankose šiandien ne eilinė pasaulio galybė, - tu, tik tau įmanomu būdu, įsigijai spaudos dauginimo priemones.

Jos, tavo valios jėga, pasaulinio masto įvykių akivaizdoje, lietuvių tautą turi saugot nuo vandens dalios; jos lietuviui turi nušviest kelią Laisvės Pavasariui - kilt Vyčiais!

...I...

Sudiev, gimtoji pastoge!...

Žiauri priešo ranka prispaudė Lietuvos žemelę: nuliudimas, ašaros, kankinimai kalėjimuose, trėmimai į Sibirą - kasdienė įvykių eiga. Slenka niūrūs mėnesiai ir metai. Žiaurus tironas tik gamtos eigos pakeisti negali: laikrodžio tikslumu pragina žiemos, ateina gražus pavasariai, puošdami žemę įvairiausia gyvybę, ją linksmindami margaspalvių paukščių giesmėmis.

Okupanto šauksmo stoti į raudonųjų armija, negirdžiu, dėlto iš pirmų okupacijos dienų tampu "dezertyru". Vistik - gyvenu savo gimtinėj sodyboj, dirbu kasdienį artojo darbą.

Pasiryžus raudoniesiams netarnauti, prabėga dveji metai. Vieną vakarą grįžus su motute iš turgaus, pavasariui džiuginant širdį, kažko ilgu. Laukiam... gal trokštamos laisvės... ogal...

Ramybės angelas gaubia laukus ir sodybas. Sužibę kaimo bakužių žiburėliai vėl gęsta. Sapnų karalija užvaldo tamsią naktį...

-Juozai, ar miegi! - iš savo miegamo girdžiu per langą šaukiant.

-Negi NKVDistai!... areštuoti!.. - nutirpstu.

-Šakalas! - tyliai taria už lango. Dėl aiškumo prideda ir savo vardą.

Greitai atidarau duris. Su bičiuliu įeina dar keturi prt. Lyg šiurpas nubėga kūnu: apie juos tik iš kitų girdėjęs, dabar - pats matau.

Džiugu spaust vyrišką ranką, smagu klausytis jumoru persunktos kalbos...

Krašosi perdienoti. Su mielu noru sutinku.

Diena laimingai praeina. Vakaro prieblandoms apgaubiant laukus, atsisveikina, — palieka vien jų ilgesį....

Saulė kasdien aukščiau kildama, kasdien vis žerdama šiltesnius spindulius, žiemos šalčių numarintą augmeniją pažadina. Pradėję žaliuoti laukai, sprogti medžiai, išvegą artoją savo laukuos arklą išmėginti, į savą žemę aukso grūdą berti.

Po sunkaus darbo grįžęs į namus randu savo būsimąją bendradarbę Birutę, — tik ką nusiskutus ūsus. Jinai praneša, kad pas ją esantieji partizanai atvyks pas mus.

Nemelavo: netrukus sulaukiam keturių, kurie ankščiau dienojo. Perdienojus teiraujas, ar nėra galimybės iškasti bunkeriuo. Staigus užklausimas, žemoj vietoj esanti sodyba verstų pagalvoti, — tik, juk jie partizanai! Tariu nedvejodamas:

— Kodėl ne, pabandykim.

Dvi dienas pavargus, dviese ramiai gali dirbti savo darbą.

Niūrios rudens dienos. Siaurys, naktimis grąsinąs žemą kaustyt savais pančiais, dienai neužmiršta palikt savo darbo pėdsakų — baltų sniegių.

Bolševikai vykdo valiutos reformą. Sklinda gandai, jog tai turi sąryšio su artėjančiu karu. Tik, šalia to, juodas debesėlis pasiekia žinios apie ruskių siautėjimą, apie tai, kad gretimam kaime areštuotas prt. bendradarbis, kuris žinojo prt. laikymosi vietas. Dėl to, vakarui atėjus, mūsų gyventojai su mumis atsisveikina.

Po dienos sužinome, kad baimė buvo veltui: jokių areštų neivyko. Tai sužinoję ir mūsiškiai atklampoja per gilų sniegą: praleist švenčių, prabūt žiemos metą..

Prieš pat šventes motina reikalauja važiuot į turgų. Atsisakau, nes šventėms neturim miltų. Į turgų išvykus motinai vienai, su kaimyno penkiolikmečiu sūnum, išvažiuoju į malūną.

Šaltis, ilga laukimo eilė, verčia grįžt į namus pietų. Randu grįžusią mamą. Po pietų vėl grįžtu į malūną.

Su miltais į namus grįžtam naktį. Šaltas vėjas

plikydamas veidą,neleidžia žiūrėti į priekį.Atsukus vėjui nugarą,tesigirdi jo stūgavimas ir sniego girgždėsys.Staiga sužaibuoja.

-Negi ir žiemą gali žaibuoti!-nustebęs dairausi.

Pavažiavus dar bent šimtą metrų,nauja ugnies juosta nušviečia dangų ir pasigirsta kulkosvaidžių kalenimas. Nuo ugnies mus skiria kalniukas.Mano bendrakeleivis sako;jog šaudoma kažkur toliau.Aš gi,žinodamas kas yra mūsų sodyboj,viską suprantu : mano namuose vyksta kautynės!...

Artėjant regiu liepsnoje skęstančią sodybą,regiu,jog priverstas nepasilikt nuo savo jauno draugo.

Pravažiuojant pro savo namus,iš plento griovių kylą baltos figūros:mus stabdo ruskiai!Po trumpos kratos paleidžia...

Ilgos kulkosvaidžių serijos maišosi su sniego girgždėjimu...gimtoji pirkia nušviečia padangę ir...man-kelią!...

-Sudiev!...gimtoji pastogė!...Sudiev...,motule!

51. 05. 09. Iš artojo atsiminimų.

.....

Tegul nors skaniau pavalgo...

Nuoširdžiai pavaišinti,atsiėmę pažadėtą kepurę prt. iškeliavo,Aštuonių metų dukrelė klausia:

_Mama,tai kodėl tik vienam nupirkai kepurę?Juk be kepurių buvo du!...

Mamai nusiskundus sunkiu laiku,paaiškinus,jei sudarys pinigų-reiks jai bačiukai nupirkti,mergytė pagalvojus tarė:

-Per žiemą į mokyklą eisiu su turimais kaliošais ir vailokais.Pavasarį-su turimom kajinėm ir kalbošais.O kai sušils,eisiu basa.Už tuos pinigus,kur skyrėt man bačiukams pirkti,mama,nupirk ir antram kepurę.Juk jiems reikia kiekvieną nakti keliauti. Šalta.

Sekantį vakarą mergytė klausia mamos,ką virs vakarienės.Pasakius,kad baltintos bulvienės,mergytė pataria:

-Nevirkim bulvienės.Užvalgykim šio to ir eikim miego.Gal naktį ateis partizanai.Mes namie,šiltai miegam,o jie vargsta.Tegul nors skaniau pavalgo...

50-51 žiema. Užr. Klevas.

A A

PNR bendradarbiai

O Ž E L I S

Prt. vrš.

Garbės ženklai:IK Kryžiai:IIr.III; Ir.IIII.

Kiek Beržė,tiek ir Siušvė vasarą saulės atokai - toj kaip jaunas džiaugsmas miego išsiilgusios gu - li išsitiesusios,net savo blakstienomis,pakrančių nasistiebusia žole nepajudėdamos.Kur savo šonus pa- kišusios po žaliuojančio mi ko pavėsiu,ten nesten - gia net lapo palinguoti,kad ir menkiausio vabalėlio į savo gilumą nepasūpaus,su juo ne tik jauna išdy- kėle nesisus,net ranka,pakrančių karklo šaka nemos- terėjus,mažiausio dėmesio į svečią,įkai myną ne - kreipdama kiekvienam leis sava išmone Kūrėją gar - ti.Anų dviejų upių santakoje,kur miškų miškai tik savais vardais išsiskirdami nuo kalnelių savas gal vas tiesia po dangaus aukštybes pasidairytų,iš pel- kių liūnų vandenį gerdami ir patys minta,ir anuos persinamus padaro,kūdikiu saulei nusijuokęs augo tėvams sūnus:kiek klusnus,tiek doras vaikas.

Grįžęs bolševikas jį jau užaugusį rado.Kiek nekviestu įdomavosi Siušvė,Beržė,tiek juo pradžiogo ir šių upių santakos sūnus:ir akių į anuos nekeldamas triūsės savo sodelyj,kurį,pas svetimus begany - damas,ežiose,krūmuose išdygusias obelaites,kriau - šaites išsikasęs,net ir naktimis sodino.

Ir puikus,ant ramaus upės kranto,jis savo sode buvo:sava ranka čiepytus akim glamonėdamas žiūrėjo, kuris jam iki krūtinės,pažastų užaugo,kuris iki galvos jo pasiekė,o kuris ir jį praaugo-juokės į jį žiūrėdamas-kaip saulėlaidomis juokiasi ąžuolas,į šio krašto miškus,tik vardais nuo vienas antro besiskiria- nčius besidairydamas.Kai gavo šaukimą stot į bolševikų armiją,motinai tarė:

-Mamaite,kad aš nežinau ko ten turiu eiti...

-Tai neik,vaikel!..-į sūnaus akis žiūrėdama, kažką jaunose dienose regėta prisiminus,pradžiugo,tuo džiaugsmu sūnų nuramino .Tik kas tokiu atvėjo daroma,kai valdžios neklausant,kam nors iš namų reikia išeiti,jie-nežinojo abu:sūnus tik pabučiavęs žemą, ant kurios prieš valandėlę stovėjo motina,išėjo ten kur,nuo bėgančių bolševikų su sesers vyru pasigavę šautuvus,paslėpę buvo...

Partizanu jisai išbuvo visus šešis metus:ramus, kaip jo tėvų dviejų ha ūkį supantis upių vanduo;tylus,kaip ir jo namų gyvenimas;priešui tas pats,kaip paklydėliui audros puolami šito krašto miškai.

Jis rašė.Kai tik kas svetimų negalėdavo jo sekti,jis,tai prakaitą nubraukdamas,tai kažką nuo akies nuvogęs,rašė...iki tik jam vienam pagaunamose mintyse paskęsdavo.Kai ir mane savu jau laikė,klausiu:

-Oželi,gal ir man parodysi ką rašai!..

Nusijuokė pažiūrėjęs į mane...tai buvo reta sventė.Pasikalbėjom...

-...už pereitais metais ganymę neatidavus žadėtos čerkaso eilutės,motinėlė/krikštomotina /atvažiavo ir antriems metams samdytis.Šiuo kartu pažadėjo dvi čerkesines eilutes išausti ir dar pridėt avį,kokią tik išsirinksiu.Mamos klausiu:

-Tai ar eit dar metus tarnaut pas motinėlę?

-Taigi regi,vaikel,prašo,tai kaip neit...

-Motinėlės viena avis turėjo tris ėriukus.Vieno iš jų motina nemylėjo,užtai jis visai buvo silpnutis:į ganyklą ir iš jos jį ne davau.Ir susimylėjom abu tiek,kad,kai lietus pradeda lyti,tai jis ir bėga pas mane,kaę po viena sermėgėle palistūme...

Ir tada,jį glostau,kalbuos su juo,kai ant mano pečių pasipylė rykščių lietus...mums besidžiaugiant gyvuliai save susiginė į vasarojų...

Atsiminėm,kad vakarienei neišsivirėm bulvių,kai jis man pasakojo:

-Palikus mane sesutės daboti,už stalo kojų iš lentų pasidarėm būdą.Sesutei į ją įlindus,prašaus ir aš įleidžiamas,bet-du netelpam.Prašaus,kad ir mane leistų pabūti,tik,jai labai gera,tai tik juokiasi ir neleidžia.Nutariau už kojų paėmęs ištraukiu

Ana,žinai gi,vaikas,įsikibo į lentą dantukais ir laikosi.Savo rankom kai patraukiam,tai priešaki - nius jos du dantukus ir išverčiau...

Atidaviau jai tada ir cukriuką,kurio,kaip savo dalios,niekad patsai nevalgydavau,ir visus buteliukus,kurią pas mane pilni kišeniai būdavo,už kuriuos visi mane vaistiniku vadino...

Aha...tą naktį daug gražaus iš savo gyvenimo pa - pasakojo.Kai kada reikėjo verkti,kai kada-juoktis. Aš tegalėjau būt tik nuoširdžiu klausytoju, - ne žodžiai,jo akys maldavo:

-Neprašyk...aš negaliu savo rašymo kam nors pa - rodyti...kaip kalbu tiktai su savimi,taip ir ra - šau tik-sau...ko noriu,kitiems nemoku pasakyti..

-A,o miškui,o ežiukui,kurį vakar man norėjai pa- rodyt,kurio neparnešei,nes gailėjai jo kelioną sutrukgdyti,ar jiems nemoki pasakyti ko nori...-už peties purtydamas juokiuos. .

Aušo.Pasakęs,kad šiandien miegos,liepė pieną vienam suvalgyti,kurį pro mišką apgulusius burliokus tik jis įstengdavo į būstinę įsivogti.Guldamas ir tabako kapšiuką ištiesė:

-Iki vakaro,kad būt tuščias!-nusijuokė.

Diena buvo vėjuota,tai lemputė gerai degė.Net ir neapsiversdamas perdien miegojo...aiškiai jutau,kad sunku ir jam nerūkius išgulėti,tik jo tabako pasiūlyt nedrįsau...bijojau pradžiugusią jo dvasią įskaudint...

Jis tik savo kentėjimus mokėjo paslėpti.Kitų negerovės jam buvo nepernešamos...tai vertė mane iš - gerti mūsų abiejų dienos pieną.

-Ožel,gai savo slaptavardį pakeistai!-net ir būsimasias jo kartas vaizduodamasis pasiūliau.

-Gerai,tėve,būsiu Ragas!-visus pralinksmino.Tik dėl to net šyptert,nė vienas neišdrįsom:jis laimino tą valandą,kai bučiavo jo motinos koja lytėtą že - mę;gražiausias savo dienas jisai regėjo gyvendamas, p a r t i z a n u.Tas gražias dienas jisai išskaitė iš savo rajono gyventojų veidų,kurie kiek gerbė, tiek jį ir mylėjo.

Ožiu vadinos turbūt ir dėlto,kad nesibijojo kei-

kiamas:nudaboję,kur vagiai šnipinėjimo pagalba susibičiuliauja,ten,ypatingai kritišku prt.momentu,vienas rytas kildavo gražus:kai šnipas bičiulio įduotas už jo karvės pavogimą bliuvodavo NKVD naguose,stovykloje virdavo gardūs pietūs;jei stribai kur pabandydavo susisukt nakties gūžtą,dėl to gražų rytą leitenantas keikdavos:"Gyvuliai,nesigėdinat ir iš geriausių draugų avelių iš joti!"

-Kai kurį laiką jis ir Rūpesčiu vadinos.Ir ne metus nesiskundė,kas jo rūpesčio dėka galėjo ir už jį kalbėti.Kiek rūpestingas buvo savo broliui, parodo jo paskutinė šia žeme kelionė:

Negalėjo nurimti dėl to,kad vienas iš komos dalinio brolių ginkluotas paprastu šautuvu.Tai turėdamas mintyj,vasaros naktį prie laužo tarė:

-Ryt naktį mane palydėsit į ginklų sandėlį.Aš nešiosiu kulkosvaidį.

Tai buvo kaip paprastai sprendimas,kuris ne kuo skyrėsi nuo įsakymo:kadangi prie vado gyvenantis prt.turi būt gerai ginkluotas,dėl to Oželis nutarė jam atiduoti davo dešimtuką.

Rytas grasė debesiu.Oželiui budint,broliai miegojo ramūs.Ne debesiui,garnizono ginklams sugriaudus,Oželis vietoje krito negyvas.Gyvi liką ir šiandien negali suprasti,kuriuo būdu galėjo prisigauti jo nepajaustas priešas prie to prt.,kuris lapuose vabalo šlamėjimą pirmas pajusdavo.Ir tą rytą,po įtempto žygio,broliai tik jo budėjimu pasitikėjo.

Netoli Beršės,lietuviškam miške,šešis metus plakusią širdį vien partizanams,artimui,Tėvynei, iš priešo automato paleista serija pervėrė dangaus raudą lydintis perkūno trenksmuš.....

Broli,į būtą dieną žvelgęs jaučiu Tavo glėbį , kuriuo mane keli per ramiai miegančią Siušvę... kad kojų nesušlapčiau,nes-už ligonį tau sirgt tekdavo.....

.....

Garbė jūs sklis amžiais,nors daugel kapų
Kur ilsis kaulai didvyrių,
Nežinomi liks,-dalia ąžuolų,
Lemtis ką iš mūsų išskyrė....
Iš Oželio dainuotų posmų.

Aš , lietuvaitė!

"Užvedžiau" burliokus.

Tylus pavasario vakaras.Bmaidau po pievą.Viena mintis:kur šianakt mano vyras klajoja?kur dienomis juos paukšteliai linksmina?

Sukliko pempės.Prisigūšiau prie žemės pažiūrėti,kas jas sukėlė.Matau judančią figūrą...

Nejaugi jis!Nejau išgirdo mano širdies balsą!...ateina nuraminti...Taip...pamatęs mane staiga stabteri.Pažino.Klausia:

-Tai dar nemiegi?..

-Ne,tavęs laukiu!-glausdamosi prie man plakančios širdies,bučiuojama juokiuos...juokiuos širdies,savo jauno gyvenimo džiaugsmu.

-Šianakt netoli apsistosim,galėsi visą dieną su mumis praleisti.Jis situos džiaugsmo žodžius kalba.Džiaugsmai!..kiek mažoka mano krūtinė...aš to paslėpt nenoriu...ir kam tai turiu slėpti!..

Siunšia kuogreišiausiai apsirengti,nes vyrai laukia....

Jau pagrioviu šalia jo žengiu.Paklausus,ar toli eisim,skleidžia krūmų šakas ir rodo gražią aikštelę."Čia!"-taria man.

Radom mūsų laukiančius.Tik čia nesustbjam:ištysusia vorele,lenkdami sodybas,papieviais žengiam į kitus krūmus.Nedideli,bet gražiai gali saugot nuo piktų akių.Juose apsistojam.

Laužiam šakas ir klojam minkštus patalus. Ant palapinių sugulus poilsiui,švelnus vėjelis glamonėja blakstienas.Virš galvų linguoja šlamančios medžių šakos.Pro šakas jaunas mėnuo šypsos.Giedriam dangui milijonai aukso žvaigždučių mirksi.

Veidą kutena vėjelio draikomos vyro garbanos. Aš nežinau:sapnas ar tikrovė!Ir puikiausiuose karaliaus rūmuose,manau,negali būt gražiau!...

Vos švintant mus sveikina busdami paukščiai.Visiems miegant,užsisvajojęs sargybinis lėtais žingsniais vaikšto apie stovyklą.Keliuos ir aš-pasidžiaugti aukso rytu...

Išsirpusios žemuogės vilioja. Kelioms sutirpus burnoje, renku jas-jam ir vyrams. Grįžus, pramerkęs akis šypsos:

-Maniau pabėgai, o jį mums uogas renka! Gerai. Jei jau taip nori pasivaikščiot, tai nubėk pas ryšininką! - įsako. Man to tik ir reikia: palikus batus brendu per žydinčias pievas, džiaugsmo rasa kojas mazgoja.

Grįžus randu jau visus sukilusius. Ant šakų užmetę skersinį, vyrai laužia mešką. Skubu prie man duoto darbo - siuvinėti. Nors darbas mažas, bet - jis partizanams! Džiugu.

Ir dviračiais, ir pėsti pradeda lankytis ryšininkai. Jiems džiaugiantis spaudos ryšulėliais, savęs klausiu: argi ir jų stalai visada taip turtingi? Džiaugias širdis ir tuo: jei vyrų kuris degtinės, ir ragauja, tai tik atnešusiam nuraminti, kad jų vaišingumu džiaugias. Riestainiais besiraitančios dešros jau ir kuprines pučia. Papirosų, nesutal - pindami į kišenes, vyrai pakuojas į kasetes.

Ir už stovyklaujančius labiau džiaugiasi ryšininkai, kad apylinkėj ramu: kai burliokų nesigirdi, tai ir jie gali su vyrais dieną praleisti.

Nebaigus darbo, lieku kitai dienai. Vakarienės skirstomės į kaimus. Keturi einam, kur mūs iš ank - sto laukia. Randam ir šunis ir langus uždarytus. Seiminikė, išdėsčius lėkštes, pripylus stiklelį užgeria. Vyrai nuo degtinės atsisako.

-Žinau, kad degtinė laimės neneša. Bet kuom taip lauktiems svetelіams savo širdį parodysi! - kaip motina glostydama vaikus teisinas.

Išlydi namų dukra. Kiekvienam prie krūtinės sekdama po bijūno žiedą kalba:

-Težydi jūsų jaunystė, kaip tie žiedai!...

Į stovyklą grįžtam pirmutiniai. Pempių lydimi prieš rytą susirenka ir kiti.

Lankytojų ir šiandien netrūksta. Tik šiandien laikas greičiau bėga, - žinau, - vakare - teks skirtis...

Vakare praneša, kad gretimuose kaimuose telkiasi burliokai. Temstant einu į savo gyvenvietę. Vyras paduodamas nunešt į archyvą dokumentus, įspėja:

-Skubėk, kad burliokai pasalų neužstatytų...

kai Man išėjus, ryšininkas vyrams praneša, kad tame kaime, kur turiu eiti, pilna burliokų. Kad aniems ir su paketu nekliučiau į rankas, ryšininkas mane turi pavyt-perspėt. Užsukus į man pažįstama sodybą, aną ryšininkę matau atbėgant. Vyrų įsakymu-grįžtu atgal.

Lyg kas sužvangėjo. Netoliese ganosi arkliai. Jų grandinių žvangėjimui kaltę skyrus, žengiu pirmyn. Artėjant prie stovyklos, sukilo pempės. Kilus įtarimui, auku į šalį. Iš krūmų iššokę burliai stabdo.

-Ne, to tai nebus!-tarus miklinu kojas.

Iš paskos šunimi lekuoja. Suprantu: nenorėdami sukelt triukšmo stovykloje, nešaudo, -stengias pagaut gyvą! Besivejančių skaičius didėja!" Turiu išsaugot stovyklą!"-vienintėlė mintis. Burlius vedu į priešingoje pusėje esančius krūmus.

Pribėgus krūmus burliokai į juos nosies nekiša, Duodu ratą ir į stovyklą grįžtu iš kitos pusės. Sukėlus vyrus keltis į kitas vietas, nesurandu savo vyro. Visoj apylinkėj užsiunta šunės. Siutimo priežastis aiški: juk ir jie Lietuvoj augę. dėlto ruskio prakaitą iš tolo užuodžia!..

Sužinau, kad vyras išėjęs pasekti, ar nereiks man grįžti. Dviese skubam į vietą, kur temstant išsiskyrėm. Suradę, skubiai traukiamės į pelkes.

Gervių vorele iki juosmens brendam per liūnus. Prieš mane žengusio kulkosvaidininko iš liūno jau tik kulkosvaidžio vamzdžio galiukas kyščioja ir kepurė plūduriuoja, Tik tai neilgam: greit iš pratrūkusio liūno ir žmogus krapštos. Kaip antytė šlaputytis, o iš liūno pūkšdamas juokias.

Išbridę ant kalnelio pilam iš batų vandenį. Tik ilsėtis nėr kada. Traukiant toliau. Prie krūmelio kažkas švilpteri.

-Negi burlių ir čia buvo!-sustoję savęs klausiam.

Švilpterėjusiam iš kitos vietos tuo pat atsiliepė. Atsargiai slenkam pirmyn. Pamatom ateinantį. Už krūmokšnių sukritus, anas tiesiog ant mūsų replioja. Praleist neimanoma, -stabdom, Iš išgąsčio stribo D. brolis ko aukštelninkas neatvirsta. Pasisakęs, kad švilpavęs su šnipu, prisiekia, kad nuo

šiandien šifruos šnipus. Nors ir prisiekė ,bet, sunku tikėti iš karto doru žmogum jį likus... spaudžiam į krūmus.

Po kelių dienų grįžusi ryšininkė pasakoja:

-Kaimą ir krūmus,į kur nuvedžiau burliokus,pernakt apsupę laikė.Dieną ne tik tuos krūmos iškratė,bet išraustė ir įtartinus kerus.Po to,areštavę kelis ūkininkus,vertė pasakyti,kur pasidėjo banditai,kurie vakar buvo,o šiandien ir pėdsako nėra...

Į stovyklos pusę burliai ir akių neatkreipė, nors ją dorai užmaskuoti tegalėjo tik burliams išsinešdinus.

Iš 1948 m, pergyvenimų
Užr.Ašarėlė.

51. 10. 25.-

Prie Smūtkelio.

Smūtkelis parymęs prie vieškelio vingio
Ji plauja ir lietūs ir vėjai,
Kraštai nutrupėję ir veidas sustingęs,-
Daug metų jis čia išstovėjęs.

Kiek matė keleivių pro jį prakeliaujant,
Kiek vedė į Sibiro šalį;
Girdėjo lietuvį tyliai aimanuojant,-
Supančiotą šalį Smūtkelio.

Tyliau mėnesienom pro jį ėjo vyrai-
Veidai kaip Smūtkelio sustingę,
Ratu jį apstoję jie meldėsi tykiai,
Už savo motutę-Tėvynę.

Ir aušrai išbrėškus prie to pat Smūtkelio
Ant purvino vieškelio bruko;
Paguldę lietuvį,-prakeikie jie šalį,-
Kur ruskio galybė susmuko.

Tėviškė.

....
....

Šilavėjsa

KO SIEKIAME?

Į tai atsakymas aiškus: siekiami taikaus, ramaus kūrybinio gyvenimo, siekiame iš gyvenimo nušalint pikčiausią jo priešą bolševizmą. Dėl to tekyla klausymas: kiek tai įmanoma?

Šiuo kartu į pagalbą ateina dr. Stalinas, taikos išsaugojimuo reikalu pasisakydamas tik prieš "Pravdos" korespondentą. Jeigu jis tik nutyli tai, iš ko jo tarybinamos tautos turi paimt taikos išsaugojimą, belieka pažvelgt į tai: kas nūdienę taiką tarybinamoms tautoms davęs, ją savo rankose laiko.

Bolševikinės propogandos tvirtinimu, nūdienę taiką tarybinei šaliai davė Raudonoji /šiandien Tarybinė /armija/ įrodžius, kad kalba apie nenugalimą nacistinę armiją tėra mitas. Tuo, aišku, Stalinas taikos išsaugojimo reikalą siūlo paimt iš Raudonosios Tarybinės armijos rankų. Dr. Stalinui tylint ir dėl priemonių, kurių pagalba būtų galima taikos išsaugojimas paimti, jų ieškant tenka į tai pažiūrėti, kuriomis priemonėmis naudodamasi Tarybinė armija tą taiką įsisavino.

Į tai ieškodami atsakymo, pirmiausia prieiname 1941 m. birželio mėn. 22 d. :iki tol Raudonoji armija skelbta nenugalima, staiga pavirto nepaveijama.

Tada bolševizmas liko pastatytas prieš šią problemą:

a. paskelbus, kad žvėriškas nacizmas susidorojo su taikiu bolševizmu, savo atgimimą perkelti į laikus, kai kas iš kaimynų užbaigs dienas ir žvėriškam nacizmui.

b. pasitikint likimu, žengt neįveikiamų tautų keliu.

Tuo laiku armijoj vietoje politruko iškeltas tautinis patriotizmas parodė, kad sau išganymu Stalinas surado antrą išeitį. Šiuo keliu pasukus Raudonoji armija iš nepavejamosios paliko priešui neįveikiama.

Tai garantavo neribotam laikui apsigynimą, jeigu kas šitą armiją maitins rengs ir aprūpins ginklais. Už panaikinimą kominterno, už besąlygini atsisakymą kištis į kitų tautų reikalus, viskuo aprūpint Raudonąją armiją apsiėmė JAV.

Šiuo, bolševizmui palikus rusų tautos patriotine partija, Raudonoji armija paliko nesavinaudi pagalba visoms tautoms, kurios stengėsi vaduotis iš vergavimo nacizmui. Ir Raudonosios armijos tikėjimas, kad ji kovoja už tautų išsivadavimą nacistiną armiją pavertė mitu. Kad iš šito tikėjimo Stalinas siūlo paimt taikos saugojimo reikalą, rodo šie konkretūs faktai:

Fadiejėvas savo romaną "Jaunoji Gvardija", kompartijos įsakymu, turėjo taip perdirbt, kad kare prieš nacizmą objektyviai parodyta rusų tautos valia, būtų išmainyta į kompartijos valią. Ukrainiečių poema "Mylėk Ukrainą", karo metu ukrainiečius vedus nugalėti jos tautos niekintojus, šiandien kompartijos apšaukiama šlykščiau nacionalistiniu nukrypimu. Karo metu ir iš Maskvos giedotas Lietuvos himnas, šiandien jau baisu leist ir lietuviams giedoti. Ir mūsų girų, kaip liaudies demokratijos šalyse gomulkų, rovimas iš gyvųjų tarpo sako:

Kas antro pasaulinio karo metu tarybinį patriotą ir jo draugą vedė į kovą prieš jo priešą, tą šiandien tas tarybininkas turi nugalėti kaip savo priešą.

Kam to prireikė 51.08.03 "Tiesa" paryškintu-įsidėmėtinu šriftu persispausdina "Pravdos" vedamąjį, kuriam toną duoda šitas Stalino genialus įnašas į bolševikinį tarybizmą:"...visokeriopai stiprinti savo valstybę, valstybės prganus, žvalgybos organus, armiją, jeigu ta šalis nenori būti kapitalistinio apsupimo sutriuškinta."

Iš čia pirmiausia įsidėmėtinas kapitalistinis apsupimas: jeigu į tarybinamų tautų sąmonę gražinamas tikėjimas, kad jų išganymu yra bolševikų partija, tuo į Tarybinę armiją grąžinama politruko visagalybę-nepavejamosios šlovė, kadangi šitos šlovės stiprinimas armijai negalimas užsieni-

nės intervencijos akivaizdoj, belieka tikėti, kad "Pravdą" šiuo kartu kalba apie tą pavojų, nuo kurio tarybinė šalis treška iš vidaus. Kadangi tai patvirtina ir žvalgybos stiprinimo reikalas, dėl to eikim prie valstybės aparato, jos organų stiprinimo.

Valstybės organus nuo politbiuro iki raj. kompartijos sekretoriatų išimtinai sudaro tik Stalino patikėtiniai. Dėl to: kiek būtinas reikalas į armiją grąžint nepavejamosios šlovė, tiek čia, atrodo, būtina apsivalyti nuo prisiskaitėlių ir talmudistų, nuo tų draugu kurie aiškiai paklydo tarp generalisimuso ir VKP/b/ generalinio sekretoriaus.

Kad supratus kas Stalino nuomone yra valstybė, koks jai pavojus, tenka kiek nuo temos nukrypti.

Akivaizdoje pavojaus iš vidaus, bolševikinė šalis užsienines intervencijos galėtų nebijoti tada, jei jos interesas nebūtų taip žiauriai įmerktas į Kinijos balą, į Korėjos pragarą. Tai kelia klausimą: ką 51. 08. 03 "Tiesa" turi galvoj - bolševizmo, ar SSSR gelbėjimą nuo sutriuškinimo? konkrečiai: generalisimuso, ar VKP/b/ generalinio sekretoriaus išgelbėjimą nuo sutriuškinimo?

Kadangi SSSR šalyje šiandien valstybės sąvoką atstovauja Stalinas, dėl to ne vien šie, bet ir paskutiniai pasaulinio masto įvykiai stato nedviiprasmų klausimą: ar siekimas Stalinui stiprybės nereiškia šitam didvyriui stiprėjimo dvasioje - persikelt į Marsą?

Ką doresnio Stalinas gali pasirinkti, pasisako "Tiesa" Nr. 151, persispausdindama "Pravdos" prisipažinimą, kad ją okupuoja Anglijos užs. reik. min. p. Morisonas. /Savo mintims skleisti tarp tarybinių tautų/. "Pravda" dėl to tik tiek guodžiasi, kad jos tiražas sumažės. Akivaizdoje bolševikinę valstybę triuškinančio apsupimo, konkrečiai tai reiškia: kiek birbimu tarybininkui trukdoma iš užsienio klausytis radijos, tiek vietoj "Pravdos" ir politbiuro nariams gali tekt po nosim pasukt bolševikinis kumštis; antaip, p. Morisono išvedžiojimai tiek sukapitalistins tarybininką, kad tas Staliną regės tevertu pasodint ant atomo bombos.

Prieš akis ir JTO. Ne metus su pasaulio tautų atstovais ir bolševikai čia derėjosi dėl doros valdžios klausimo išsprendimo. Korėjos įvykiai galutinai išryškino tų derybų rezultatus. Tai visai suprantamas ir bolševizmui atsakymas, kuriuo keliu galutinai bus išspręstas doros valdžios klausimas.

Šiuo kartu prieš bolševizmą, prieš jo tarybinitas tautas atsistoja jo geriausias draugas ir bičiulis amerikonas: Lenino laiku tarybinę šalį išgelbėjęs nuo bado, nacizmo pavojaus akivaizdoje, rusų tautą nuo valstybiniu mastu katastrofos.

Ir šiandien amerikonas per radio tarybinamoms tautoms teskelbia tiesą, kad jis pasiryžęs tik padėti joms vaduojantis iš vergavimo bolševizmui, padėt įgyvendint tikslus, kurių siekdama Raudonoji armija sutriuškino nacizmą! Kuo bolševikas garsiau baubia prieš šitą amerikono kalbą, tuo tik save rodo tuo tarybinamo žmogaus priešu, kuris, nesiskaitydamas su priemonėmis, stengias savo viešpatavimą išlaikyti.

Aišku, šiuo prieš bolševizmą šiandien atsistoja tikras draugas tuo, kuo po 1941 m. birželio mėn. 22 dienos stovėjo pikčiausias žvėris. Tik šito akivaizdoje Stalinas kalba apie prisiskaitėlius ir talmudistus, pastatytas prieš neišvengiamą katastrofą, šiandien Stalinas iškilmingai bolševizmui praneša:

Išsižadėjus su bolševizmu nesuderinamo valstybinio kelio, žengt vadovaujantis sava prigimtimi, viską griauti iš po grindų.

Šiuo visai aiškus Stalinui stiprybės siekimo reikalas. Jis šitas Kremliui griuvus, akivaizdoje raudoniesiems Nirnberginio įstatymo pritaikymo, tuo, akivaizdoje iškilmingiausio išsižadėjimo bolševizmo, bolševikų vadovu prie pasaulinės revoliucijos tešvies tik Stalino žvaigždė./Kaip šiandien Hitlerio-nacizmui/. Šitos stalininės šviesos nemarumui, šiandien falsifikuojami net istoriniai faktai, perdirbama literatūra, kad pogrindiniam bolševizmui būtų stiprybei semtis šaltiniu.

Tuo klausimas, ar įmanomas bolševizmo nušalini-

mas nuo lietuviško gyvenimo,-tegali kelti šiuos klausimus:1.Kiek Kremliui griuvus pas mus bolševikų liks?2.Kas su jais teks daryti?

Į pirmą klausimą atsakymas šitas:po bolševiklaikio pas mus liks tiek bolševikų,kiek Kremlius jų suspės pagaminti,kiek nestengsim tos gamybos sutrukdyti.

Šiam atvejui įsidimėtinas per 51.07.01 "Tiesą" suteiktas bolše.prt. Br.Urbanavičiui patarimas dėl jo atsiminimų iš kovų prieš nacizmą.Tuo patarimu atsiminimų autoriui įsakoma:"...kad atsiminimuose būtų išsamiai parodytas komunistų partijos vadovaujantis vaidmuo partizaniniam judėjime,"Kilus klausimui,kiek tas vaidmuo galėjo būti,iškyla šis klausimas:kodėl to vaidmens komunistas Urbanavičius neparodė net po atitinkamo LKP/b/ suvažiavimo nutarimo?

Šitam klausimui išsiaiškint padeda 51.07.06 "Tiesoje"paskelbtas A.Žeraičio mažasis feljetonas.Iš jo aiškėja,kad vilviškį bolševiką apsilankius pas draugus kaunišlius ima šiurpas dėl to, nes pastarieji pavadinimą pėnu laiko naturalia dorybe.Tai kelia faktą,jog,tik sostinėj,kur šventa valia Trofimovo,tik ten komunistai apsikenčia pravardžiuojami savas dienas atgyvenusiu bolševikiniu draugu.

Kiek aišku,kad"budrios Stalino"akies"už partizanavimą iškeltas komunistas,vadovaudamasis bolševikine morale,bent save turėjo sieti su vadovaujančiu vaidmeniu,tiek to neįtraukimas,urbanavičinių ponavimasis,rodo,jog,konkrečios padėties akivaizdoje,jie temoka vadovautis lietuviška prigimtimi:dėl ko koktu tarp savųjų kalbėtis,vien gėdos jausmas neleidžia tuo didžiuotis ir viešumoje.Tai gretint su aukštų bolševikų staigia mirtimi Lietuvoje,su tokių netikėtu iš gyvenimo išnykimu,apie nūdienę lietuviškų bolševikų stovyklą tenka spręsti,jog jai vadovauja šita dvasia:būdami LTSR aukšti pareigūnai,aiškiai regi katastrofinį TSR likimą; tai regėdami pasirūpina,kad,kilus Lietuvai nepriklausomam gyvenimui,galėtų patvirtinti šitą tiesą, kad tada galėtų kalbėti:

Kaip kitus,taip ir mus nepriklausomos Lietuvos

negerovės,kurios buvo neišvengiamos lietuviškam gyvenimui dalyvaujant bendram žmonijos gyvenime parengiant bolševizmą pačio savyje sprogimui,mus gundė komunizmo keliu sukti;aiškiai pamatę kokį indėlį lietuvių tauta įnešė į komunizmo sprogimą,mes save išvydom didvyrių žemės sūnumis;rusiškam bolševizmui ir mūsų akyse palikus pajuokos vertu daiktu,kiek sava išmine stengėm,tiek pagelbėjom jam ir galutinai išprotėti.

Kiek tai urbanavičiams padės būti teisiems prieš Lietuvos teismą,ne šiandien nagrinėtinas klausimas. Šitas klausimas mums šiandien sako:po bolševiklaikio galės būti vargo su tais bolševizmo išperomis, kurie lygūs istribiteliams,kurie dėl savo protinio bukumo nestengia kaip į šios dienos,taip ir į rytdienos kelią pažvelgti.Tik šitie gražuoliai antrą klausimą ir kelia,klausia:koks likimas laukia jų Lietuvai išsikovojus laisvę.

Šitą aklą masę regėdamas savo išganymu,bolševizmas buria Stalinui nemaraus šlovę.Buria,kad, Kremliui griuvus,aklieji besąlyginiai tikėtų,jog Stalino valia paimt jiems taikos išsaugojimo reikalą/pradėt banditinį kelią/yra vienintėlė ir šventa valia.Kad"ginant taikos reikalą iki galo"politrukas turėtų pavyzdžių apie bolševiku pergales,tam Fadiejėvas perdirbo savo romeną,tam Urbanavičius į savo atsiminimus verčiamas įspekuliuoti politruką.

Su šita bolševikine valia-išvest savus bernus į bet kurią kovą-turim skaitytis tiek,kiek tie mūsiškiai bolševikų bernai savo rankas sutepę artimųjų krauju,kiek užuiti iki to,kad nesijaudintų ir jų gimdytojus į Sibirą tremiant.Dėlto-kiek šitas apakimas kalba,jog tai pagrindinė kliūtis mūsų siekimui,tiek jau šiandien tie politiniai aklieji turi praregėti:

Ir lietuviškieji bolševikai regėdami,kad Lietuva kilis lietuvio-Lietuvos piliečio-laisvam gyvenimui,jau ieško kelių prisidėti prie to kilimo,kad laisoje Lietuvoje turėtų laisviausią valią ir nūdienis tarybininkas-su šaknimis išraut iš lietuviško gyvenimo bolševizmą,mūsų taikaus,ramaus-kūrybinio gyvenimo nuožmiausią priešą.

PRR LLKS Nr.4/16/

VISUOMENINĖ VEIKLA

Tautos pakeltos kančios ir kovos veda į prisikėlimą.

KOVOS KELIU ŽENGIANT. Dainų ir eilėraščių rinkinys. Trys tomai:psl.205,151,162. Prisikėlimo Apygardos leidinys.

Lemiantis lietuviui žvilgsnį į šį leidinį trečiam tome perspėjimas"Neieškokite čia meno",kelia klausimą:kas gi yra menas?

Prie šito klausimo ne vien lietuvį kada tai pastatė Čiurlionis,kai,įstojus jam į Varšuvos meno akademiją,jos profesoriai,išvydę jo pirmuosius darbus,jam patarė,kad jis paliktų tą mokyklą,kuri skirta mirtingiesiems mokslinti.Šitas perspėjimas mus veda pažvelgti į Čiurlinies mokyklą,kuri būdama nemirtingųjų mokytoja,atrodo,pati yra ne - mirtinga.

Kaip lietuvį,aišku,Čiurlionį nemariu tegalėjo rengt tik lietuviškas gyvenimas.Čiurlionies laiku jį atstovavo ir šita daina:

"Malu malu viena,
pasižiūriu diena;
girneles traukiu,
savo mielo laukiu..."

Tautos gyvenimą savo dvasios nemarumu išgyvendantis jos sūnus,į šią dainą įsiklausęs tegalėjo regėti tik savo motiną-baudžiavinę Lietuvą.Girne-

les traukdama ir ji regėjo dieną, tik-ta diena buvo ne jos gyvenimui: ta diena buvo jos viešpaties džiaugsmui, ir kuo ano didesniam džiaugsmui, tuo jos nykesnei daliai. Ilgėjos malėja savos dienos, laukė savo mielo, kuris jai dieną atneštų. Tuo laiku jos mielas kalba:

"Trauk, bėruti, trauk greičiau,
poną einant pamačiau!..."

Ir Čiurlionis regėjo ponus, kurie savo motinai -Tėvynei- lietuvai nelinkėjo savos dienos. Regėjo jis ir tuos ponus -žandarus- rusus, kurie išvydę lietuvį žmogumi esant, persižegnodavo, -jį nukovę už mielę lietuviškam žodžiui. Augdamas Vilniaus krašte regėjo ir kunigus, kurie lietuvę motiną prie motinų Motinos išmokydavo melstis: Zdraica Marija, zlasties pelna..." Tai lietuvišką "gyvenimą gaubusieji nykumų viešpačiai, kurie, savo nuožmumu, gundė lietuvį uždainuoti:

"Vai eisim, eisim, mes čia nebūsim...."

Regėjo Čiurlionis gundomus savo tautiečius apleist tėvų šalį, kad širdžiai apkartus grįžę artimui tartų:

"Pasitrauk, juk regi, kad kalu!.."

Tai lietuviams lemtis, kad, tarpusavio kovoje nugrimzdę, svetimuosius į "brolišką" pagalbą kviestų.

Kas gi tuo laiku galėjo būt lietuviško gyvenimo viešpačiu, kuris neleistų lietuviui nuklysti į nykumų viešpačių jam lemiamus šunkelius? kuris išgelbėtų Lietuvį- nuo nykumų viešpaties dalios? Šito viešpaties garbei kilo lietuviška daina:

"Kampe tupi, kampe tupi,
kuliam keturiuose;
kulkim broliai, prakaituokim,
bado nežinosim..."

Šita brolių daina užgiedojus Čiurlionies Rex paveiksle, iš nykumų viešpačių valios iškėlus lietuvišką nemarumą, aną paveikslą iškėlus tautos Prisikėlimo Keliu, per Čiurlionį lietuvišką dainą iškėlė lietuviško gyvenimo meno atstovu.

Kiek KKL yra to lietuviško gyvenimo meno atstovu, žvelgiu į 1944 metų rudenį, į karo audrų suniokotą lietuvišką gyvenimą. Garsiai tuo laiku triukšmavo

kompartija apie savo mielaširdystę, apie lietuvio išvadavimą iš visų skausmų, vargų, negerovių. Tik tai buvo tos kalbos, kurios, artinantis žiemai, lietuviui peno nežadėjo. Kuo lietuvis tuo laiku buvo sau, iš KKZ leidinio skaitome:

"Medų pilka bitė nešė
į sugriautus namelius..."

Ir kas gi galėtų pasakyti, kad kuo kitu lietuvis tada galėjo savo gyvenimą žiemai aprūpinti? Tuo laiku partijos vadovaujamai valstybei buvo reikalingos rekvizicijos, į armiją, darbams žmonės. Dėl to partijai paliko tuo reikalu parašyt įsakymas ir jo įvykdymą paremt rusišku šautuvu. Į šią nykumą viešpaties lemtį žvelgęs lietuvis per KKZ leidinį kalba:

"Josios veido neregėjau
Šaltinėlio vandenyj..."

Ir amžiai tegalės kalbėti, jog bolševikine lemtim, tuo laiku virš lietuviško gyvenimo šaltinio teturėjo iškilt skausmingas šauksmas: kur išsigelbėjimas! Lietuviško gyvenimo veidas turėjo paskąst ašarose, kad, jų nušluostymui, bolševikas vienintėliu išsigelbėjimu galėtų jam rodyti Sibirą. Iš KKZ leidinio regime, jog tuo laiku lietuvis apsisprendė:

"Ziedui ašara nulašo...
aš...aš verkti negaliu."

Irgi amžiai tegalės pasakyti, jog tautos ašara nulašus skleistis antibolševikinio sąjūdžio žiedui, tiesė tautai kelią į gyvenimą, prieš kurį su pagarba žmogus nukelia kepurę. Nūdiena tegali tvirtinti, jog tai ašarai nulašus į tautos nemarumo žiedą, tam žiedui skleidžiantis partizaniniu sąjūdžiu, ir bolševizmo nuostabai įvyko šis stebūklas:

"Ir sukalta prakalbėjo
Tėviškėlė akmeny..."

Klauskime: ar šiandien gali kalbėti į savo tautą nemirtingųjų žodžiu lietuviai, kuriems mirtingųjų akademijos suteikė galią prakalbėti nemariu žodžiu? Argi per KKZ leidinį ne tie nemariu žodžiu kalba, kuriuos ir bolševizmas regi tegalinčius akmeniu prabilti?

Belieka pažvelgti į tai, kaip kalba lietuviška

ašara į tautos žiedą,kuris gali skleistis bolševizmui pasipriešinimu.Imu pavyzdį:

"Šiandien laimingas aš-į laisvės kovą atėjau
ir skundas neišeis man iš krūtinės...,"

Taip kalbėti nuo savo kančios kalno tegali tik tie,kurie aiškiai regi savo prisikėlimą-tautos amžių gyvenime.Tą prisikėlimą garantuojas mokėdami prabilti ir į savo priešus viešpačių balsu:

"Tad sugrįžk kol nevėlu,skubėki,
Ir Tėvynei prisiek tu šventai.
Širdyje vieną mintį turėki,
Kad dėl laisvės kovot privalai!"

Kieno šitos mintys,KKZ leidinyj skaitom:

"Žengiančių pro mirtį"

Taip!Kas mirtį paniekinęs žengia į gyvenimą , tie tik nemarių žodžiais moka kalbėti.Jie taip moka kalbėti dėl to,nes yra nemaraus gyvenimo meno atstovai.Jeigu KKZ leidinyj kalba gyvenimo meno ~~ieškoti~~ atstovai,tuokart ir tam leidinyj tegalima meno ieškoti.Būdamas lietuviu,prieš tai sustoju prie lietuviškos meno didybės-Rex paveikslo.

Jau kalbėta,kad šitas paveikslas atstovauja lietuvio kovai,kurį jo tautą išvedė į Prisikėlimą. Nykumų ir nemirtingąjį viešpačius čia atstovauja žmogus,kurio kūno formos,mirtingojo akimis,nepanašios į mums regimo žmogaus formas.Čiurlionis tiksliomis formomis žmogaus ir negalėjo pavaizduoti,nes mirtingiesiems skirtoje meno akadėmijoj nesimokė.Kalbėta ir tai,jog Čiurlionį menininku parengė jo tauta.Žiūrint į tai,kokiomis formomis savo sūnų išmokė lietuvių tauta kalbėti jo paveiksluose,prieiname Rūpintojėlį.Dalyko aiškumui,pro Čiurlionio Rex,pažvelkime į Rūpintojėlį.

Iš pirmo žvilgsnio į akis krinta Rūpintojėlio rankos:dešinė ilgesnė už kairiąją.Kodėl tai gavo si,tenka pažvelgt į Rūpintojėlio drožimo laikus, bent į 1863 metų sukilimą.

Anas sukilimas galėjo pasisekti tuo atveju,jeigu lietuvių tauta jį vienodai būtų rėmusi.Jam pasisekus turėjo gautis šita padėtis:ponų siekimas

tvarkytis lenkišku pavyzdžiu stiprinant baudžiavą; lietuvių baudžiauninkų dvarų parceliacijos. Aiški ponų mažuma nebūtų galėjus spirtis prieš savo žemės išsiilgusią tautos valią. Šiandien aišku, jog, negalėdami ponai spirtis prieš tautos valią, nebūtų pabūgę prašyti "broliškos" pagalbos pas savo giminaičius rusiškas ponus. Tai matuška Rasėja galėjo grąžint į Lietuvą patiems lietuviams prašant išvaduotoja.

Ir šito akivaizdoje Kūpintojėlis lietuviui kalbėjo: iki tautos dalis net tautos priešų pagalba gali savo geismų patenkinimo siekti, ta tautos dalis /lietuviško gyvenimo Kūpintojėlio kairioji ranka/, savaime turi atrofuotis; ir už ją turinti atidirbti dešinioji, kad savo dienos siekiant tautos potenciali jėga nesilpnėtų, privalo proporcingai ilgėti.

Ir šiandien ta pati Rasėja matuška siekia mums teikti "brolišką" pagalbą. Tuo tikslu fiziniai sunaikinami visi tie, kurie ne vien Stalinui himnus kuria sunaikinama tam, kad pas mus prabiltų korėjiečių poezija, apie kurią, išverstą į lietuvių kalbą, "Komjaunimo tiesoj" Petronis duoda šią išvadą: "Korėjiečių poezija kupina uždegančios tėvynės meilės ir aistringos neapykantos priešui posmų".

Pro Kūpintojėlį, žvelgiu į šitą aistrą: gyvenimo prasmės netekusią vokiečių tautą, Gebelsas aistringai savo tėvynę vedė į Niurnbergą; šiandien bolševizmas aistringai koliojas ant pasaulio tautų, kurias patsai sau parengė priešais.

Nuo šio grįžtant prie KKZ leidinio, belieka apie jį padaryti šita išvada: tik tikėjimas, kad esam savo gyvenimo viešpačiai, išves mus pro tas aistras, į kurias labai lengva patekti, iš kurių sunku issigelbėt; KKZ leidinyj kalbantieji savo gyvenimo viešpačių balsu, šitą leidinį Siurlionies dvasios lietuviui palieka ta giesme, kuri buvo pagrindu iškilti Rexui.

Tik va: ar drąsu iš leidinio tepaėmus keletą posmų, daryti bet kurią išvadą apie visą leidinį. Kiek taip daryti drąsu, rodo ta kalba, jog šia skelbiama poezija žengiančių į gyvenimą: būkime tikri, kiek

tam gyvenime mus gražaus laiko ant tilvytinės poezijos sukraut dulkių plutai, tiek nuo šios poezijos to gražaus laiko užteks bet kurioms dulkėms nupūsti. Kad šiuo kartu geriausia ir muo, bet kurių taisymų susilaikyti, parodo KKZ leidinio Redakcija, ištaisydamą Alkupėno "Yra mintys partizano"į "Yra mintys pavergtųjų". Tikint, jog ir KKZ Redakcija negali tvirtinti, kad Alkupėnas ar kuris iš prt. regi save pavergtu vado, statuto, gautume, jog šiam leidinyj kalba nykumų viešpaties pavergtieji: paleckiai, tilvyčiai ir jiems panašūs. Žinoma, šiuo kartu Redakcija gali teisintis tuo, jog ji tuo laiku buvo pavergta kurios nors iš nūdienių negerovių: trėmimų, areštų. Kas daugiau bandytų su taisymais, teturi tai prieš akis: betaisydami galim padėt trumpėti ir tai rankai, kuri šiandien turi atidirbti irmuž kairiąją; betaisydami galim iššluot tas nuotaikas, kurios atstovauja bunkerio orą, prie mirstančių brolių išgyvenimą.

Belieka išorė. Kaip ir carų laikais, ji kalba lietuviškai: Kad tu gude nesulauktūm, nebus kaip tu nori! Bolševikui šita kalba pasako: Negi tau dar apsimoka svaisčiot apie visoa žmonijos pavergimą, kai tavo žvėriško budrumo akivaizdoje lietuviai ir tokiais leidiniais apsirūpina.!

KKZ leidiniu aprūpinant visus LIKS kovos dalinius, garbės ženklais atžymėtuosius LK, šio tiražo parengėjui Rūpintojėlių drožėjas tiesdamas dešinę džiaugias:

-Sūnau, neklausiau ir aš, kiek gausiu atlygimo už nemaraus lietuviško gyvenimo kalbą, kuri Lietuvą išvedė į savą dieną.

Šiuo kartu nulenkt galva tenka prieš Prisikėlimo Apygardos vadovybę. Prie šios pagarbos su džiaugsmu prisidėdama PRR Redakcija, su džiaugsmu pasirengus sveikint ir visus KD, kurie, įamžindami brolių-sesių gyvenimą, LIKS iškels didžiuju lietuviško gyvenimo menu.

Laukšnelis.

51. 09. 15.

PASIŽVALGIUS PASIKLAUSIUS

Rusijos gerovė.

1950 m. vasarą gavom trims mėnesiams komandiruotę į Maskvą, vykt į pasitobulinimo kursus. Stengėmės apsirūpint pinigais, kad tautų sostinėje galėtume nusipirkti pas mus trūkstamų daiktų.

Algos gaunant po 600 Rb., pinigų užteko. Tik jų negrauši! Languose pilna skilandžių, kumpių, dešrų, bet, užėjus jų nusipirkti, pardavėjai juokias:

—Gal kvaili! Kas gi medį valgo?

Einam į turgų. Kur -ne-kur bobelė atsinešus krepšelį bulvių, kelis agurkus. Vietoj trijų komandiruotėj išbuvus šešis mėnesius, grįžus ir savi nenori pažinti: išgeltę, visiškai išsekę.

Antrą kart komandiruojant mėnesiui, maisto pasirūpinam keliems jiems. Komandiruotėj išbuvus tris savaites, paleidžia. Maisto į Lietuvą nesiveši, dėl to likusius lašinius nešam į turgų.

Pirmas mūsiškių už kg. prašo 40Rb. Iš jo lašinius karininkų žmonos gaudyte išgaudo. Tada antras už kg. prašo 80 Rb. Tas pats. Paskutinis kėliu kainą iki 120 rb. Ruskis pakraipęs galvą nedrąsiai teiraujas:

—Ar tiek nebrangoka?

—O po šimtą mokėsi?—klausiu.

— Su mielim noru!—pradžiugęs, iš manęs atsargas nupirko.

Iš gelžkeliečio pasakojimo užr. Ašarėlė.

.....

...ir nebus.

Ką tik užėjus bolševikams, nuvažiavęs į miestą sutinku gerą pažistamą. Anam pasigyrus, kad esąs kooperatyvo vedėjas, klausiu kaip sekasi. Anas pradžiugo:

—Visai puikiai! Pirbam dviese. Lentynos tuščios. Jei kas užeina pasiteirauti apie prekes, tai vie-

nas sakom nėra, antras-ir nebus!..

Užr. Genys.

.....

1946 m. Šiluvos vlsč. stribai areštavę Griga - laičių km. Kuraičio šeimą, konfiskuodami turtą pamatė gera grandine pririštą šunį. Šunį nušovę stribai ko tarp savęs neužsimušė, iki grandinę paveržė iš jų stipriausias. Prisikrovę vežimus, prisiriję dešrų, areštuotus susisodinę giedodami išvažiavo.

Sužinojęs žentas Stankelis, kad stribai tepaliko sunkiai serganti uosvį Kuraitį, nuėjo aplankyti. Grįžę stribai baigė turto konfiskuoti, radę be jų žinios atvykusį čia pat nušovė.

Užr. Asarėlė.

.....

O Jėzus!...

1949 m. rugpiūčio mėnuo, bet oras tikrai spalio mėnesio: tik retkarčiais pasirodant saulei, lietus pila be jokio perstojo. Kelios valandos kaip užsimaskavę retais krūmais apaugusiam griovyj laukiam aktyvo. Kelias valandas mirkus vandenyj, minutės savaitėmis virsta. Artėja vakaras. Iš už debesų išnirus saulė raudonai nudažo medžių viršūnes ir namų stogus. Pamatom ir atvažiuojančius. Prie pat, - leidžias į pakalnę! Spaudžiu kulkosvaidį prie peties ir nuleidžiu gaiduką. Spyna klepteri, bet šuvio nėra, - neskėlimas! Iš antros pusės vieškelio sutrata šūviai.

-O Jėzus! - iš vežimo virsdami Stalino garbintojai šaukia.

Vienas aktyvistas susmunka kelio griovyje. Antras, virsdamas iš ratų, meta automatą. Iššoksta iš griovio prt. Šis, išsitraukęs pistoletą, atsišaudydamas leidžiasi bėgti. Tik toli pabėgt nesiseka: taikli ugnis susmukdo.

Besaugojant vežėją dviems aktyvistams pasiseka pasprukti. Susirinkę dokumentus ir ginklus žygiuojam viškeliu. Pasukus į laukus, už kokios poros šimtų mtr. pamatom keistos išvaizdos keleivius. Stabdom. Atsako šūviais. Atidarom ir mes ugnį. Pasinaudoję prietema, kolchozo organizatoriai paspruka.

Užr. Genys.

Fašistinės šakutės niekam tikusios.

Po apylinkę besivalkiojantis rusų dalinys, pas stambesnį ūkininką padaro kratą. Atlikus pareigą tėvynei, užsako dvidešimčiai pietus. Iki apmarina žvėrišką alkį, šeimininkė nespėja nešti: ką pagavę -ryja stati. Po to, prie valgiais apkrauto stalo, kiurkso kalakutais. Seiminikei klausiant kodėl nevalgo, leitenantas burbteri:

-Nėra šakučių!..

-Maniau, kad jums jų ir nereikia, -paduodama teisinas.

-Tai manai, kad mes be kultūros galim valgyti!..

Šešios spaudimo meišlaiko. Leitenantas, nulaužtą mesdamas, keikias:

-Fašistinės, niekim tikusios!..

-Tikrai kulturingi? -šakutes keisdama stebis.

-Aukščiausios pasaulyj išauginti! -koselieną ranka į gerklę kišdamas leitenantas pučias.

Užr. Žimantas.

49. 10. 10.

.....

K R O N I K A

Spalio mėn. pirmomis dienomis iš Lietuvos į Sibirą vyko masinis žmonių trėmimas.

1950 m. birželio mėn. pradžioje, Aleksandrijoje /nuo Šiaulių 5 klm. atstumo/ buvo rastos dvi duobės prišaudytų žmonių.

Liepos mėn. pradžioje, Šatkunų miškelyje/nuo Šiaulių 7klm./saugumo organų buvo sušaudyta apie 50-60 politinių kalinių.

Spėjama, kad visi sušaudytieji iš Šiaulių kalėjimo.

8888

1950 m. liepos mėn. viduryje į Žemaičių Kalvariją užplūdus rusų kariuomenei, turėję vykti atlaidai vietos valdžios organų buvo uždrausti.

Bolševikinei konstitucijai garantuojant religijos laisvę, tarp kitų uždarytos šios bažnyčios: Šlupalių ir Šakynos, Gruzdžių vlsč.; Juodeikių, Žagarės vlsč; Žukaičių, Kruopių vlsč.

,,,,,,,,,,,,

T U R I N Y S Psl.

1. Prt. Sodeika, Broliai,į kovą 1
2. R.Žiburėlis, ... 2
3. Laukšnėlis. Laisvės Pavasariui-kilt Vyčiais. 3
4. Artojas, Sudiev,gimtoji pastogę 6
5. Klevas ,Tegul nors skaniau pavalgo 8
6. PRR bendradarbiai Oželis 9
7. Ašarėlė, "Užvedžiau "burliokus 13
8. Tėviškė, Prie Smūtkelio 16
9. Šilavėjas, Ko siekiame 17
10. Laukšnelis, Kovos keliu Žengiant 23
11. Ašarėlė, Rusijos Gerovė 29
12. Genys ...ir nebus 29
13. Ašarėlė 30
14. Genys, O Jėzau!... 30
15. Žimantas, Fašistinės šakutės niekam tikusios 31
16. Kronika 31
17. Turinys 32
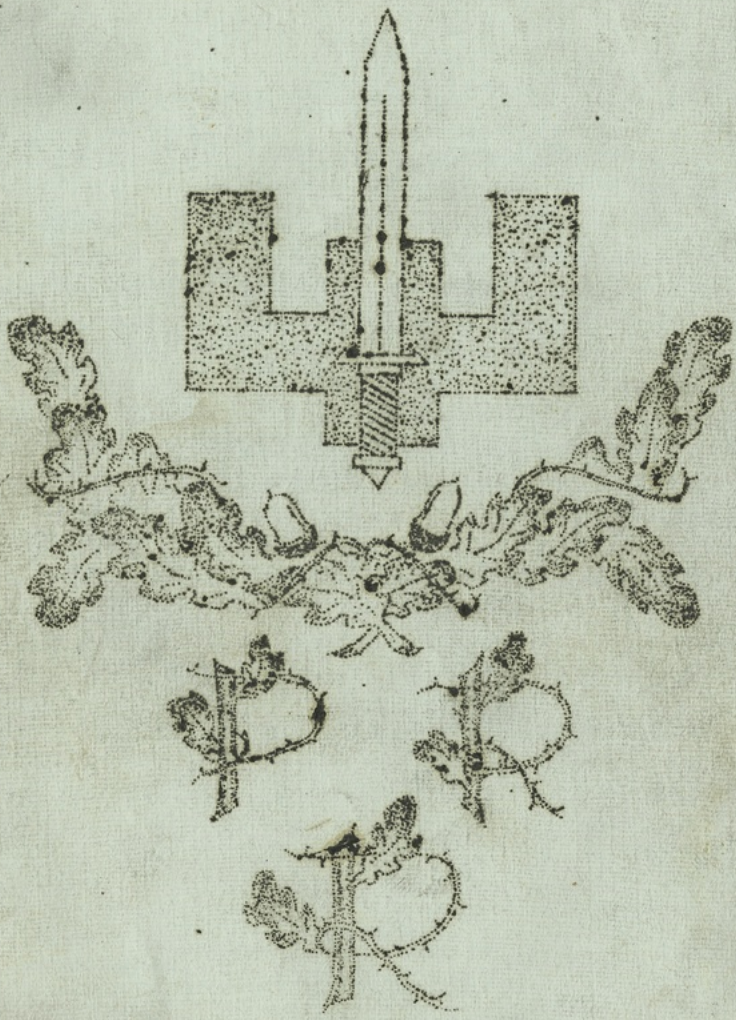
!!!!!!!!!!!!!!!!!!